

INTERAKTIV TA'LIM ASOSI - AJDODLARIMIZNING ILMIY MEROSI

Eshmurodova G.X.

Qarshi xalqaro universiteti p.f.n.

Xushmurodova Aziza

*Qarshi xalqaro universiteti
Boshlang'ich ta'lim I- kurs talabasi*

Annotatsiya: *Maqolada ajdodlarimizning ilmiy merosi - zamonaviy bilimlarni egallashning fundamental asosi ekanligi, bugungi kunda ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish masalasining dolzarbligi haqida so'z boradi.*

Tayanch so'zlar: *ilmiy meros, raqamli iqtisodiyot, raqamli bilimlar, ta'lim sifati, zamonaviy ta'lim.*

Резюме: *В статье рассматривается научное наследие наших предков – как фундаментальная основа для приобретения современных знаний, актуальность развития науки, просвещения и цифровой экономики сегодня.*

Ключевые слова: *научное наследие, цифровая экономика, цифровые знания, качество образования, современное образование.*

Abstract: *The article considers the scientific heritage of our ancestors - the fundamental basis for the acquisition of modern knowledge, the relevance of the development of science, education and the digital economy today.*

Keywords: *scientific heritage, digital economy, digital knowledge, quality of education, modern education.*

Jamiyat va mamlakat taraqqiyotini ilm-ma'rifatsiz, ma'naviyatsiz tasavvur qilish juda mushkul. Zero, o'z davrida bu haqda Yusuf Xos Hojib o'zining "Qutadg'u bilik" asarida ilm-ma'rifatning o'rni va ahamiyati naqadar muhimligini ko'rsatib o'tib: "Bilimsiz kishi bamisoli mevasiz daraxtdir, mevasiz daraxtni och kishi nima qilsin?!"¹, degan edi.

Davlatimiz rahbari tomonidan 2021-yil – "Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili" deb e'lon qilinishi, shu asosda yoshlarning zamonaviy bilimlarni egallashlariga alohida urg'u berilishi hamda raqamli

iqtisodiyotni rivojlantirishning dolzarbligi va ahamiyati iqtisodiy-ijtimoiy, siyosiy jihatdan kuchli, bozor iqtisodiyoti qonunlari to'liq amal qiladigan demokratik davlat qurishga qaratilgan muhim qadam ifodasidir.

Prezidentimizning nafaqat yoshlar, balki butun jamiyatimiz a'zolarining bilim saviyasini oshirish uchun avvalo ilm-ma'rifat, yuksak ma'naviyat kerak bo'lib, ilm yo'q joyda qoloqlik, jaholat va albatta, to'g'ri yo'ldan adashish bo'ladi deb donishmandlarcha aytgan so'zlari muqaddas kitobimiz Qur'onning ilk oyatida xam "O'qing", "O'qing" deb ilmu ma'rifatga alohida urg'u berilganligi va "Ilm"so'zining 900 ga yaqin o'rinda turli ma'nolarda kelganligi bu davlatning muhimligini anglatadi. Shuning uchun Prezidentimiz o'z murojaatida "Eng katta boyluk – bu aql-zakovat va ilm, eng katta meros – bu yaxshi tarbiya, eng katta qashshoqlik – bu bilimsizlikdir!"² deb ta'kidladi.

Buyuk ajdodlarimiz — Xorazmiy, Beruniy, Ibn Sino, Farg'oniy, Amir Temur, Mirzo Ulug'bek, Zamahshariy singari umumbashariy taraqqiyotga ulkan hissa qo'shgan ajdodlarimizning ilmiy merosi qalbimizda iftixor tuyg'usini uyg'otishi bilan bir qatorda ularning ijod mahsuli bugungi kunda dolzarblik kasb etayotgan ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish masalalari uchun fundamental asos ekanligi hech kimga sir emas albatta. Zero, Sharq allomalari va mutafakkirlarining tarixiy merosi, uning zamonaviy sivilizatsiya rivojida roli va ahamiyati, tarixiy va falsafiy merosi, ularning astronomiya, matematika, geografiya, geodeziya, tibbiyot, farmakologiya, kimyo, mineralogiya kabi zamonaviy ilm-fanlar shakllanishi hamda rivojlanishiga qo'shgan ulkan hissasini butun jahon fani tahsiniga sazovordir.

Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish masalasining dolzarbligi allomalarimizning asarlarida ham o'z aksini topgan. Ya'ni, har bir egallangan bilim inson aql-zakovati, tafakkuri va ijodi orqali sayqallanib borishi natijasida zamonaviy bilimlar bilan boyitilib boriladi. Zamonaviy bilim olish orqali

egallangan bilim, ko'nikma hamda malakalarni hayotda tadbiiq eta olgan insongina davr bilan hamnafas yashay oladi. O'z oldiga qo'ygan maqsadiga erishadi va o'zi uchun qulay, tejamkor, sifatli va samarali muhit yarata oladi. Raqamli iqtisodiyotda zamonaviy ilmiy yondashuvlar va innovatsiyalar muhim hamda ustuvor ahamiyatga ega bo'ladi. "Raqamli iqtisodiyot"ga asosiy poydevorni matematika faniga "0" raqamini kirgizgan ulug' Al-Xorazmiy bobomiz asos solib, ayni paytdagi mavjud zamonaviy kompyuterlar, axborot- kommunikatsiya hamda yuqori texnologiyalarning bobokoloni deb hisoblasak, mubolag'a bo'lmaydi. Raqamli iqtisodiyot bu- bu siyosiy-iqtisodiy, ilmiy-ijtimoiy, madaniy va ma'rifiy munosabatlardagi aloqalarni raqamli texnologiyalarni qo'llash yordamida amalga oshiruvchi yangi tizim hisoblanadi.

Raqamli iqtisodiyot insonlarning turmush darajasini bir necha barobar oshirib, mamlakat milliy xavfsizligi hamda mustaqilligini ta'minlovchi asosiy indikator ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Davlat va jamiyat boshqaruvi, ijtimoiy sohada ham raqamli texnologiyalarni keng joriy etib, natijadorlikni oshirish, bir so'z bilan aytganda, odamlar turmushini keskin yaxshilashdan iborat.

Ushbu natijalarga erishish uchun buyuk ajdodlarimiz qoldirgan merosni bugungi zamonaviy ta'lim- tarbiya nazariyasining fundamental asosi sifatida qo'llagan holda ta'limni yangi sifat bosqichiga ko'tarish, zamonaviy ta'lim yondashuvlari qo'llash orqali ta'lim jarayonining zaruriy samaradorligini ta'minlash, ko'zlangan natijalariga erishishni kafolatlovchi ta'lim muhitini yaratish zarur.

Bugungi kunda zamonaviy ta'lim yondashuvlarining dolzarbligi quyidagilarda o'z aksini topmoqda:

- Jahon miqiyosida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda zamonaviy ta'lim yondashuvlaridan foydalanishga bo'lgan ehtiyojning kuchayib borayotganligi;

- o'quvchilarning ehtiyojlari, qiziqishlari, layoqatlari hamda bilimlarni o'zlashtirish darajalarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etishga e'tiborning oshayotganligi;

- Mamlakatimizda kadrlar tayyorlashning milliy tizimi har tomonlama rivojlanayotgan hozirgi sharoitda umumiy o'rta ta'lim sifati va samaradorligini ta'minlash maqsadida pedagogik texnologiyalarni yanada takomillashtirish zaruriyatiga ehtiyoj;

- Umumiy o'rta ta'lim uchun yaratilayotgan o'quv dasturlari va o'quv-metodik majmualarda o'z aksini topgan, o'quvchilarni hayotga tayyorlash va kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan DTS ning prinsiplari talablarining bajarilishini ta'minlash;

1 Yusuf Xos Hojib "Qutadg'u bilik" asari

2 O'zbekiston respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2020 yil 24 yanvarda Oliy Majlisga Murojaatnomasida so'zlagan nutqidan

- uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, sifatli ta'lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuqori malakali kadrlar tayyorlash siyosatini davom ettirish yo'nalishida shaxslararo hamkorlik va muloqot muhitini tarkib toptirish vazifasining ustivorligidir.

Raqamli iqtisodiyot bu - ishbilarmonlik san'atidir. "Raqamli" atamasi mazkur sohalarning barchasi axborot texnologiyalaridan faol foydalanishni anglatadi. "Raqamli iqtisodiyot" atamasi milliy qonunchiligimizda ilk bor qo'llanilayotgan bo'lsada, barcha rivojlangan davlatlar uni shakllantirishga allaqachon kirishgan. O'zbekiston ham mazkur jarayondan chetda qolmasligi kerak.

Zero, biz globallashtirish, dunyo hamjamiyati bilan integratsiyaga kirishish haqida gapirarkanmiz, bu borada ajdodlarimizning ilmiy merosi yangilanayotgan

iqtisodiyotimiz ravnaqi va uchinchi renesans davriga qadam tashlashimiz uchun fundamental asos sanaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoevning 2020-yil 24-yanvarda Oliy Majlisga Murojaatnomasida so'zlagan nutqidan
2. O'zbekiston respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoevning O'zbekiston Respublikasi Mustaqilligining 29 yillik tantanalarida so'zlagan nutqidan.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi veb-sayti: www.tdi.uz.
4. Yusuf Xos Hojib "Qutadg'u bilik" asari

